

Amics del Guqin¹

Iniciativa catalana per a la difusió del guqin a Catalunya i Espanya
per Joan M. Vigo
<amics.guqin@gmail.com>

Abstract

Amics del Guqin, fundat l'agost de 2004 per Francesc Fortuny i Joan Miquel Vigo, persegueix l'únic objectiu de difondre l'art del guqin en els àmbits de parla catalana i castellana. Actualment, hi ha tres membres en actiu, doncs David Sánchez s'incorporà el desembre del 2005. En el present article, s'introdueix l'origen, desenvolupament i perspectives de futur d'aquest grup.

1.Descobriment de l'instrument

A Espanya, la pel·lícula *Hero*² - dirigida per Yimou Zhang i protagonitzada per Jet Li - va estar disponible als videoclubs a principis del 2004. A una de les seves escenes apareix un vell cec que toca un instrument de cordes per unes monedes. L'actor en qüestió és també músic a la vida real: Xu Kunghua³, mestre expert de 88 anys. L'escena filmada a la pel·lícula, tot i ser poesia audiovisual, dista bastant de la realitat d'aquest instrument de tradició milenària. Ara bé, és capaç de seduir a l'espectador, convidant-lo a descobrir un món desconegut ple de sons misteriosos i meravellosos.

2.Recerca a Internet

Internet és ara mateix una eina de gran valor en diferents àmbits, i els cercadors - que diàriament recuperen i indexen milions de pàgines web - possibiliten la recerca d'informació de caires molt diversos. En aquest cas, gràcies a Google⁴, es pot arribar a visitar la plana de la *North American Guqin Association*⁵, i allí, mitjançant les fotografies, descobrir el nom d'aquest instrument: guqin⁶, també anomenat simplement qin. És un fet que crida l'atenció veure com una eina del segle XXI pot ajudar a descobrir i popularitzar una tradició de milers d'anys.

3.Creació d'un espai web

Així doncs, és important poder aprofitar les possibilitats de difusió d'Internet, i la millor forma és oferir un espai⁷ on es trobi informació actualitzada sobre el guqin, tant per al curiós i l'aficionat com per a l'estudiós, incloent també enllaços a d'altres pàgines d'Internet. Per tal d'arribar al màxim número d'internautes, la pàgina web d'*Amics del Guqin* ofereix en tres idiomes⁸ la informació que poc a poc es recopila, ja siguin notícies com també traduccions de treballs en anglès o xinès.

Després de només dos anys d'existència, l'espai web ja té un promig de 55 visites diàries amb una mitjana de 136 planes visualitzades cada dia. En el darrer trimestre (1 de maig a 31 de juliol de 2006) s'ha arribat a un volum de transferència mensual de 34,67 megabytes de promig. El gruix d'informació de la web ocupa únicament 4,12 megabytes, dels quals, 1,94 megabytes pertanyen als fitxers PDF de la traducció de Jim Binkley⁹ del *Yuguzhaiqinpu*¹⁰; la resta es distribueix entre els recursos gràfics i les planes dels tres idiomes en els que està disponible la informació publicada.

4.Contactant amb altres entitats

Des del descobriment de la web de la *North American Guqin Association* i la creació de l'espai web, s'han cercat llocs web d'altres grups o societats interessades o vinculades amb el guqin. Així es com vam descobrir que l'art del guqin va ser reconegut l'any 2003 per la *UNESCO* com a obra mestra del patrimoni oral i intangible de la humanitat¹¹.

A més, són representatius els contactes que s'han realitzat amb aquestes entitats.

4.1.Societat Qin de New York¹²

Gràcies al lloc web de la *Societat Qin de Nova York*, vam descobrir dos llocs web dedicats al guqin, un creat per Judy Chang¹³ i l'altre per John Thompson¹⁴. Tots dos llocs són grans fonts d'informació per a l'estudi seriós del guqin, especialment el segon.

4.2.Societat Qin Youlan de Londres¹⁵

La societat guqin més propera a la nostra geogràficament és la *Societat Qin Youlan de Londres*, al Regne Unit. Un dels seus membres és Julian Joseph¹⁶, qui manté l'espai web d'aquesta societat. Gràcies a aquest espai web, vam descobrir l'escola d'estiu de música xinesa que es celebra anualment a finals de Juliol, i que té un curs de guqin.

4.3.Societat Qin de Kamakura¹⁷

Al Japó hi ha també una important tradició en el guqin¹⁸. Una de les societats que hi ha ubicades en aquest país és la *Societat Qin de Kamakura*. Muka Fushimi és un dels seus membres i també la persona amb la que mantenim contacte.

4.4.Associació Nord Americana de Guqin¹⁹

El primer lloc web dedicat al guqin que vam conèixer, posa a disposició dels interessats una llista de correu electrònic on s'informa dels diferents events que s'organitzen a la seva àrea geogràfica. La societat té una botiga online d'instruments i material audiovisual, dels que s'han adquirit algunes publicacions i cursos.

4.5.Societat Qin de Meian²⁰

La *Societat Qin de Meian* és una de les poques societats qin ubicades a Xina que disposa una versió en anglès del seu lloc web, fet que ens ha facilitat contactar-hi. També hi ha una botiga online, i aquí s'han adquirit alguns cursos i també l'edició facsímil del *Meian qinpu*²¹.

5.Intervencions

5.1.John Thompson

La web de John Thompson dedicada al guqin amb cordes de seda és un espai que aborda tots els aspectes del guqin: la seva història, la seva ideologia, el seu paper a

l'art, la seva música, la seva tradició, etcètera. Així doncs ens va semblar molt interessant que una persona dedicada en cos i ànima al guqin vingués a Barcelona a fer una demostració i donar una explicació de l'art del guqin. Vàrem contactar-hi directament amb ell i després de conversar amb *Casa Àsia*²² i l'*Institut de Cultura Xinesa*, es va arribar a un acord per tal d'incloure l'actuació de John Thompson dins el cicle de músiques d'Àsia que organitzava *Casa Àsia* per al primer trimestre del 2005.

El concert va ser un èxit en tots els sentits, doncs va reunir més de 150 persones que van fruit de les explicacions de John Thompson i el seu delicat art tocant el guqin. *Amics del Guqin*, a més, li va realitzar una entrevista que es va publicar posteriorment a Internet, i també ha publicat una crònica del concert-demostració.

5.2.Meian Qinpu

L'únic manual d'instrucció de qin - anomenat també qinpu - editat en anglès és la traducció del *Meian qinpu* realitzada pel Dr.Fredric Lieberman publicada l'any 1983²³. Després d'adquirir una còpia d'aquesta traducció en una botiga online de llibres usats i també un facsímil de l'edició de 1931 a través de la botiga online de la web de la *Societat Qin de Meian*²⁴, vaig contactar amb el Dr.Lieberman per tal de sol.licitar el seu permís per traduir al castellà i al català la seva traducció comentada. Curiosament, després de llegir la traducció a l'anglès i abans de contactar amb el Dr.Lieberman, ens vam adonar d'una sorprenent coincidència. Feia temps, havíem topat amb una col.lecció de filmacions dels anys 70 realitzades i compilades per l'etnomusicòleg Dr.Robert Garfias²⁵. Un dels vídeos²⁶ és la interpretació de la melodia *Oques salvatges aterrant a la platja*²⁷ per part del mestre de qin Tao Zhusheng²⁸. Recordant la introducció que fa el Dr.Lieberman sobre la tradició guqin de Meian, gran va ser la sorpresa al comprovar que el mestre del vídeo havia estudiat amb Wu Zonghan²⁹, que al seu temps va ser alumne de Xu Lisun³⁰. Aquest últim va ser un dels coautors del *Meian qinpu* i deixeble de Wang Yanqing³¹, considerat un referent en aquesta tradició. Per tant, i gràcies a l'autorització del Dr.Lieberman, la traducció al castellà i al català de la seva obra permetrà donar a conèixer i difondre la tradició de Meian en l'art del guqin que s'ha transmès durant tants anys de mestre a alumne.

5.3.Aprenentatge de l'art del guqin

Tradicionalment, un mestre transfereix el seu art i coneixements del guqin als seus deixebles. Aquests aprenen les melodies copiant els gestos del seu mestre. Desafortunadament, no és té notícia de cap mestre resident a Barcelona o la resta de l'estat Espanyol. Així doncs, per tal d'iniciar-se en l'art del guqin, el material audiovisual existent³² ha tingut un paper importantíssim, permetent simular fins a un cert punt el mètode tradicional d'alumne que copia al mestre, doncs es poden estudiar els gestos del mestre per a posteriorment reproduir-los, però el mestre no pot observar ni corregir l'execució de l'alumne. Evidentment, cal complementar aquests materials audiovisuals amb manuals d'instrucció i publicacions complementàries³³.

6.Futur

La intenció de completar la traducció i publicar el *Meian qinpu* en català (tirada numerada reduïda) i castellà és ben ferma. La data prevista per a la finalització de la

traducció és el tercer trimestre del present any - aleshores es cercarà una editorial per a la seva publicació.

Paral·lelament, és prioritari també establir relacions amb mestres de guqin i cercar entitats patrocinadores per tal d'aconseguir que un o més grans mestres actuïn a Espanya en el transcurs de l'any 2007, i també que donin una o més classes magistrals.

7.Crèdits

Aquest article ha estat escrit per Joan M. Vigo - amb aportacions de Francesc Fortuny i David Sánchez - per a la seva difusió en la trobada internacional dedicada a l'art del guqin a celebrat l'octubre del 2006 a Pequín.

Les notes al final del document inclouen la transcripció fonètica Pinyin dels caràcters xinesos.

1. 古琴之友 Gǔqín zhī yǒu.
2. 英雄 Yīng xióng. <http://www.imdb.com/title/tt0299977/>
3. <http://www.china.org.cn/spanish/61564.htm>
4. <http://www.google.com/search?hl=en&q=chinese+musical+instruments>
5. <http://www.guqin.org>
6. 古琴 Gǔqín, on gǔ significa antic i qín cítara.
7. <http://guqin.mybesthost.com>
8. Català, castellà i anglès. En un futur volem incorporar planes en xinès simplificat.
9. <http://web.cecs.pdx.edu/~jrb/chin/index.html>
10. 與古齋琴譜 Yǔgǔzhāi qín pǔ. La traducció de Jim Binkley està disponible en format PDF a l'adreça web <http://guqin.mybesthost.com/en/?YuGuZhaiQinPuPDF>
11. <http://www.unesco.org/culture/intangible-heritage/masterpiece.php?lg=es&id=65>
12. <http://www.newyorkqin.org/index.html>
13. <http://www.tcfb.com/guqin/index.html>
14. <http://www.silkqin.com>
15. <http://www.ukchinesemusic.com/londonyoulanqin>
16. <http://members.aol.com/JMGJoseph>
17. <http://rose.zero.ad.jp/~zad70693/eng/index.html>
18. Veure *The Qin in Japan* a "The Resonance of the Qin in Eastern Asian Art", Stephen Addiss, China Institute Gallery, New York, 1999; i també l'apèndix IV *The Chinese Lute in Japan* a "The Lore of the Chinese Lute", Robert H. van Gulik, Tokyo and Rutland, Tuttle, 1969 (2nd ed.)
19. <http://www.guqin.org>
20. <http://www.china-qin.com>
21. 梅庵琴譜 Méi ān qín pǔ.
22. <http://www.casaasia.es>
23. Hi ha altres publicacions en llengua anglesa que inclouen transcripcions de les melodies i/o traduccions d'alguns passatges d'alguns qinpu, però cap pot ésser considerat com a traducció completa d'aquests. La traducció de Jim Binkley del 與古齋琴譜 Yǔgǔzhāi qín pǔ no s'ha publicat i només està disponible online (veure notes 9 i 10).
24. 梅庵琴社 Méi ān qín shè. <http://www.china-qin.org>
25. <http://itc.uci.edu/%7Ergarfias/kiosk/media.html>
26. <rtsp://media.nacs.uci.edu:554/rgarfias/avi/tao-04.rm> - requereix el reproductor RealPlayer.
27. 平沙落雁 Píng shā luò yàn.
28. 陶筑生 Táo Zhúshēng.
29. 吴宗汉 Wú Zōnghàn (1902-1991).
30. 徐立孙 Xú Lìsūn (1897-1969).
31. 王燕卿 Wáng Yànqīng (1866-1921).
32. Alguns dels materials audiovisuals emprats pels membres d'*Amics del Guqin* són: el curs de Li Xiangting (李祥霆——古琴教学), el curs de Wu Zhao (吴钊——古琴基础教程), el curs per a nens de Yang Qing (杨青——少儿学古琴), el curs de Gong Yi (龚一——古琴入门) i les demostracions de Wu Wenguang (吴文光古琴精选).
33. La majoria de materials audiovisuals venen acompanyats de manuals impresos en xinès. La traducció a l'anglès del *Meian qinpu* i les pàgines web de John Thompson, Judy Chang i Jim Binkley han fet possible poder estudiar i entendre els conceptes bàsics expressats en aquests manuals.